

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 63.207/3
van 24 april 2018

avis 63.207/3
du 24 avril 2018

over

sur

een ontwerp van besluit van de
Brusselse Hoofdstedelijke
Regering 'tot wijziging van het
besluit van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering van
21 september 2017 betreffende
de tenuitvoerlegging van het
Europese programma voor
scholen'

un projet d'arrêté du
Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale 'modifiant
l'arrêté du Gouvernement de la
Région Bruxelles-Capitale du
21 septembre 2017 relatif à la
mise en oeuvre du programme
européen à destination des
écoles'

Op 23 maart 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Huisvesting, Levenskwaliteit, Leefmilieu en Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering 'tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 september 2017 betreffende de tenuitvoerlegging van het Europese programma voor scholen'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 17 april 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 24 april 2018.

*

Le 23 mars 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargée du Logement, de la Qualité de Vie, de l'Environnement et de l'Énergie à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale 'modifiant l'arrêté du Gouvernement de la Région Bruxelles-Capitale du 21 septembre 2017 relatif à la mise en œuvre du programme européen à destination des écoles'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 17 avril 2018. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jan SMETS et Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 24 avril 2018.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering strekt tot de wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 september 2017 ‘betreffende de tenuitvoerlegging van de Europese schoolregeling’. Dat besluit, dat de nadere uitvoering inhoudt van een steunregeling voor het verstrekken en verdelen van fruit, groenten, melk en zuivelproducten aan leerlingen van de deelnemende scholen en voor de tenuitvoerlegging van bepaalde educatieve maatregelen, bevat een erkenningsregeling voor onder meer de scholen gevestigd in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De aanvraag tot erkenning moet worden ingediend vóór 30 september van het betrokken schooljaar,¹ maar het voormelde besluit werd pas bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 4 oktober 2017 en is op die datum in werking getreden.²

Het ontwerp voorziet in een overgangsmaatregel die inhoudt dat de aanvragen voor het schooljaar 2017-18 moeten worden ingediend vóór 13 december 2017 (artikel 2 van het ontwerp). Het te nemen besluit heeft uitwerking met ingang van 4 oktober 2017 (artikel 3).

RECHTSGROND

3. Het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 3, § 1, 1° en 2°, van de wet van 28 maart 1975 ‘betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten’. Bij deze bepaling wordt de Koning (lees: de Brusselse Hoofdstedelijke Regering) onder meer gemachtigd om alle maatregelen te nemen nodig voor de uitvoering van de gemeenschappelijke ordeningen der markten, tot stand gebracht op grond van de artikelen 42 en 43 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (thans de artikelen 42 en 43 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie), alsook om voor de in die wet bedoelde producten onder meer de voorwaarden te bepalen betreffende “subsidie[s]”.

ALGEMENE OPMERKING

4. Op de vraag waarom 13 december 2017 als uiterste datum voor het indienen van de aanvraag wordt gehanteerd voor het schooljaar 2017-18, antwoordde de gemachtigde het volgende:

¹ Zie artikel 7, § 2, van het voormelde besluit.

² Zie artikel 22 van het voormelde besluit.

“Gezien de omstandigheden heeft de administratie, ondanks het verlopen termijn, aanvragen als ontvankelijk beschouwd om het programma praktische uitwerking te geven. De administratie heeft dit gedoogbeleid gehanteerd tot en met 13 december 2017, datum waarop geoordeeld werd dat potentiële verzoekers genoeg tijd hebben gehad om hun verzoek in te dienen. Dit gedoogbeleid werd tevens gecommuniceerd aan de betrokken verzoekers. Om deze feitelijke situatie in overeenstemming te brengen met de juridische voorschriften is het nodig een overgangsmaatregel in te voeren die voor het schooljaar 2017-2018 deze datum bedoeld in artikel 7, §2 verlegt naar 13 december 2017 opdat de erkenningsaanvragen ontvankelijk kunnen worden geacht.”

Het hanteren van een uiterste datum voor het indienen van aanvragen die voorafgaat aan de datum van bekendmaking van het te nemen besluit kan ertoe leiden dat geïnteresseerde scholen die niet op de hoogte waren van wat de gemachtigde bestempelt als het “gedoogbeleid”, andermaal achter het net vissen. De vooropgestelde datum kan dan ook enkel worden behouden indien de stellers van het ontwerp zich ervan hebben vergewist dat alle potentieel belanghebbende scholen effectief tijdig geïnformeerd werden over het uitstel tot 13 december 2017, zodat zij de mogelijkheid hebben gehad om een erkenningsaanvraag in te dienen vóór die datum.

Indien dat niet het geval is, moet een datum worden gekozen die een redelijke termijn biedt na de bekendmaking van het te nemen besluit om alsnog een erkenningsaanvraag in te dienen. In dat geval moet ook worden afgezien van de terugwerkende kracht van het te nemen besluit, aangezien die dan nutteloos is.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale soumis pour avis a pour objet de modifier l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 21 septembre 2017 'relatif à la mise en œuvre du programme européen à destination des écoles'. Cet arrêté, qui règle les modalités de mise en œuvre d'un régime d'aide pour la fourniture et la distribution de fruits, légumes, lait et produits laitiers aux élèves des écoles participantes ainsi que pour l'exécution de certaines mesures éducatives, comporte un régime d'agrément notamment pour les écoles situées dans la Région de Bruxelles-Capitale. La demande d'agrément doit être introduite avant le 30 septembre de l'année scolaire concernée³ mais l'arrêté précité n'a été publié au *Moniteur belge* que le 4 octobre 2017 et est entré en vigueur à cette date⁴.

Le projet comporte une mesure transitoire prévoyant que les demandes pour l'année scolaire 2017-2018 doivent être introduites avant le 13 décembre 2017 (article 2 du projet). L'arrêté envisagé produit ses effets le 4 octobre 2017 (article 3).

FONDEMENT JURIDIQUE

3. L'arrêté en projet trouve un fondement juridique dans l'article 3, § 1er, 1° et 2°, de la loi du 28 mars 1975 'relative au commerce des produits de l'agriculture, de l'horticulture et de la pêche maritime'. Cette disposition habilite le Roi (lire : le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale) notamment à prendre toutes les mesures nécessaires pour l'exécution des organisations communes des marchés, élaborées sur la base des articles 42 et 43 du Traité instituant la Communauté économique européenne (actuellement les articles 42 et 43 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne) de même qu'à déterminer, en ce qui concerne les produits visés dans cette loi, notamment les conditions de « subside(s) ».

OBSERVATION GÉNÉRALE

4. À la question de savoir pourquoi la date du 13 décembre 2017 est retenue comme date limite d'introduction de la demande pour l'année scolaire 2017-2018, le délégué a répondu ce qui suit :

« Gezien de omstandigheden heeft de administratie, ondanks het verlopen termijn, aanvragen als ontvankelijk beschouwd om het programma praktische uitwerking te geven.

³ Voir l'article 7, § 2, de l'arrêté précité.

⁴ Voir l'article 22 de l'arrêté précité.

De administratie heeft dit gedoogbeleid gehanteerd tot en met 13 december 2017, datum waarop geoordeeld werd dat potentiële verzoekers genoeg tijd hebben gehad om hun verzoek in te dienen. Dit gedoogbeleid werd tevens gecommuniceerd aan de betrokken verzoekers. Om deze feitelijke situatie in overeenstemming te brengen met de juridische voorschriften is het nodig een overgangsmaatregel in te voeren die voor het schooljaar 2017-2018 deze datum bedoeld in artikel 7, §2 verlegt naar 13 december 2017 opdat de erkenningsaanvragen ontvankelijk kunnen worden geacht ».

Le recours à une date limite d'introduction des demandes qui précède la date de publication de l'arrêté envisagé, peut conduire à nouveau à l'exclusion des écoles intéressées qui n'avaient pas connaissance de ce que le délégué qualifie de « politique de tolérance ». Partant, la date prévue peut uniquement être maintenue si les auteurs du projet se sont assurés que toutes les écoles potentiellement intéressées ont effectivement été informées à temps de la prolongation au 13 décembre 2017, de manière à ce qu'elles aient pu introduire une demande d'agrément avant cette date.

Dans la négative, il y aura lieu de choisir une date accordant un délai raisonnable après la publication de l'arrêté envisagé pour introduire encore une demande d'agrément. Dans ce cas, il conviendra en outre de renoncer à la rétroactivité de l'arrêté envisagé, celle-ci étant alors inutile.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Jo BAERT